

Warszawa, 2 sierpnia 2016 r.

Komunikat FOR:

Odejście od przymusowego przewalutowania kredytów walutowych to dobry kierunek

Rezygnacja z przymusowego przewalutowania kredytów frankowych jest słuszną decyzją. Wbrew wcześniejszym zapowiedziom przedstawiony przez Prezydenta projekt ustawy „frankowej” nie przewiduje przymusowego dla banków przewalutowania kredytów frankowych. Natomiast na konferencji prasowej zapowiedziano działania nadzorcze mające stworzyć silniejsze bodźce dla banków, by stopniowo, w drodze indywidualnych negocjacji z kredytobiorcami, przewalutowały udzielone przez nie kredyty frankowe.

Jest to właściwe podejście, nie narażające banków na nadmierne straty i tym samym, nie stanowiące zagrożenia dla wzrostu gospodarczego Polski.

Niemniej jednak należy zauważyć, że wcześniej rozbudzone przez PiS oraz Prezydenta oczekiwania „frankowiczów” mogą sprawić, że ich istotna część będzie wstrzymywała się z przewalutowaniem, czekając na bardziej radykalne, i szkodliwe dla gospodarki, rozwiązania.

Kredyty walutowe są instrumentem ryzykownym zarówno dla kredytobiorców jak i samych banków. Zarówno banki jak i kredytobiorcy w momencie zawierania umów liczyli na dalsze umacnianie się złotego, ignorując przy tym ryzyko jego osłabienia. Sytuacja poszczególnych kredytobiorców była zróżnicowana, ale zdecydowana większość z nich znała ryzyko związane z osłabieniem się złotego lub mogła o tym ryzyku dowiedzieć się z różnych źródeł. W momencie gdy udzielano najwięcej kredytów frankowych (lata 2007-2008) w mediach toczyła się burzliwa debata wokół Rekomendacji S nadzoru bankowego, zmierzającej do ograniczenia dostępności tych kredytów. Działania nadzoru były krytykowane zarówno przez konsumentów (akcja „chcemy ryzykować”), jak i polityków (w szczególności rządzącego wówczas PiS). Dopóki klienci, którzy zaciągnęli kredyty w walutach obcych zyskiwali w porównaniu do osób zadłużonych w złotych, protestów nie było. Dopiero negatywne dla posiadaczy kredytów zmiany kursu walutowego rozpoczęły dyskusję na temat konieczności przewalutowania kredytów walutowych (więcej o genezie problemu [w Komunikacie FOR z 26 II 2015](#)).

Przewalutowanie kredytów walutowych na koszt banków byłoby niesprawiedliwe i szkodliwe dla gospodarki. Zrównanie sytuacji kredytobiorców, którzy licząc na niższe raty zaciągnęli bardziej ryzykowne kredyty walutowe z sytuacją tych, którzy wybrali droższe, ale bezpieczniejsze kredyty złotowe, byłoby niesprawiedliwe dla tej drugiej grupy osób. Przerzucenie całości kosztów przewalutowania byłoby także niebezpieczne dla stabilności polskiego sektora bankowego, a w konsekwencji, także dla gospodarki jako całości. Bez zdrowego, dobrze skapitalizowanego sektora bankowego przedsiębiorstwa mają problemy z pozyskaniem kredytów i rozwojem, co przekłada się na problemy całej gospodarki. Jak kosztowne dla gospodarki i obywateli mogą być kryzysy bankowe świadczą liczne przykłady ze świata (ostatnio m.in. z Hiszpanii, Włoch i Słowenii).

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR

ul. Ignacego Krasickiego 9A • 02-628 Warszawa • tel. +48 22 628 85 11

e-mail: info@for.org.pl • www.for.org.pl

[f](#) /FundacjaFOR • [t](#) @FundacjaFOR

NIP: 521-34-49-293 • REGON: 140924840 • KRS: 0000277658

Działaniem nieodpowiedzialnym byłoby celowe doprowadzanie istotnej części sektora bankowego na krawędź bankructwa (więcej o negatywnych konsekwencjach przewalutowania kredytów walutowych na koszt banków w [Komunikacie FOR z 18 III 2016](#)).

Co więcej, jak słusznie zauważył prezes NBP, prof. Glapiński, tak jednostronne zmienianie przez ustawodawcę wcześniej zawartych umów kredytowych, mogłoby narazić Polskę na kosztowe procesy z zagranicznymi inwestorami.

W ostatecznym rachunku straty zagranicznych inwestorów mogłyby obciążyć polskiego podatnika zmuszonego do sfinansowania odszkodowań.

Dobrym kierunkiem rozwiązania problemu kredytów frankowych są zindywidualizowane negocjacje między bankami a kredytobiorcami. Sytuacja poszczególnych kredytobiorców jest zróżnicowana i trudno porównywać sytuację zamożnego obywatela, który kupuje inwestycje kilku mieszkań pod wynajem, z sytuacją osoby, której na kredyt złotowy nie było stać, ale pośrednicy finansowi naginając zasady udzielili jej kredytu frankowego, którego teraz nie jest w stanie spłacać. Jednocześnie w interesie państwa i podatników jest ograniczenie ryzyka związanego z kredytami walutowymi.

To państwo i podatnicy są ostatecznymi gwarantami systemu bankowego, mają więc prawo domagać się by nie podejmował on nadmiernego ryzyka.

Dalsze podnoszenie wag ryzyka i zwiększenie wymogów kapitałowych dla banków posiadających szczególnie duże portfele kredytów walutowych jest właściwym kierunkiem, motywującym banki do stopniowego przewalutowywania problematycznych kredytów. Dotychczas zaproponowane przez banki działania nie były wystarczająco daleko idące. Takie działania nadzoru wraz z systematycznym zmniejszaniem się wolumenu kredytów frankowych (istniejące są stopniowo spłacane, a nowe nie są już udzielane) przybliżają usunięcie zagrożenia jakie dla gospodarki stanowią kredyty frankowe.

Najlepszą strategią rządu przyspieszającą ten proces byłoby prowadzenie odpowiedzialnej polityki makroekonomicznej (przede wszystkim: ograniczenie deficytu sektora finansów publicznych). Niestety obecnie działania rządu idą w przeciwnym kierunku, szybszego zadłużania państwa. (Patrz [Komunikat FOR z 31 V 2016](#)).

Nie budzi zasadniczych wątpliwości projekt zwrotu spreadów pobieranych przez banki przed 2011 rokiem. Jednostronne ustalanie przez banki kursu wymiany walut godziło w równość stron umowy i było często nadużywane przez banki. Oddzielnym tematem jest, czy kwestię tę należy rozwiązywać ustawowo, czy pozostawić drogę sądową. Niemniej jednak skala problemu i liczba poszkodowanych osób sprawiają, że droga ustawowa może być bardziej efektywnym rozwiązaniem.

Zagrożeniem dla obecnych propozycji Prezydenta mogą być jego wcześniejsze obietnice oraz wcześniejsze pomysły PiS. Zarówno Andrzej Duda, najpierw jako kandydat, później jako prezydent, jak i przedstawiciele PiS powtarzali hasła o przewalutowaniu kredytów po kursie z dnia zaciągnięcia. Pamiętając to, kredytobiorcy mogą nie być zainteresowani negocjacjami z bankami, czekając na kolejną, bardziej radykalną ustawę, korzystniejszą dla nich, ale szkodliwą dla gospodarki.

Z drugiej strony, banki także powinny być pod presją by w indywidualnych negocjacjach z klientami zaoferować im lepsze warunki.

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązującego i planowanego prawa w kierunku wolnościowym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa.

Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Pomóż nam chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym.

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wytężonego i skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, poprzyj nasze działania swoim darem pieniężnym. Twój dar umożliwia nam działalność oraz potwierdza słuszność i skuteczność naszego wysiłku. Każda darowizna jest dla nas ważna. Potrzebujemy zwłaszcza regularnego wsparcia. Zachęcamy do dokonywania nawet niewielkich, lecz regularnych wpłat.

Już dziś pomóż nam chronić wolność - obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

KONTAKT DO AUTORÓW

Aleksander Łaszek
Główny Ekonomista
e-mail: aleksander.laszek@for.org.pl

Rafał Trzeciakowski
Ekonomista
e-mail: rafal.trzeciakowski@for.org.pl

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR
ul. Ignacego Krasickiego 9A · 02-628 Warszawa · tel. +48 22 628 85 11
e-mail: info@for.org.pl · www.for.org.pl

[f/FundacjaFOR](https://www.facebook.com/FundacjaFOR) · [t/@FundacjaFOR](https://twitter.com/FundacjaFOR)